

XÂY DỰNG MÔ HÌNH QUẢN LÝ VÀ KHAI THÁC THƯƠNG MẠI ĐỐI VỚI CÁC SẢN PHẨM ĐƯỢC BẢO HỘ NHÃN HIỆU TẬP THỂ trên địa bàn tỉnh Nghệ An

■ Thạch Thị Hoàng Yến

Trường Đại học KHXH&NV - Đại học Quốc gia Hà Nội

1. Đặt vấn đề

Dưới tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, cách thức quản lý của các tổ chức thay đổi ngày càng lớn rõ rệt. Trong đó việc quản lý và khai thác tài sản trí tuệ có ý nghĩa quan trọng trong việc thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội từng địa phương. Để tối ưu hóa hiệu quả quản lý tài sản trí tuệ, bao gồm nhãn hiệu tập thể (NHTT) thì việc xây dựng một mô hình quản lý và khai thác thương mại đối với các sản phẩm đã được bảo hộ là rất cần thiết.

Nghệ An là tỉnh có thế mạnh về các điều kiện tự nhiên và kinh tế - xã hội với diện tích lớn nhất cả nước 16.490km²; dân số trên 3,4 triệu người; dân số nông thôn là 2.89 triệu người, chiếm tỷ lệ 84,49%⁽¹⁾. Cùng với ba vùng sinh thái rõ rệt: miền núi, trung du, đồng bằng ven biển và vị trí cửa ngõ giao thương của khu vực và quốc tế, Nghệ An có nhiều tiềm năng phát triển và thương mại hóa các sản phẩm địa phương. Trong nghiên cứu này, tác giả tập trung nhận diện thực trạng quản lý và khai thác thương mại đối với các sản phẩm đã được bảo hộ sở hữu trí tuệ, từ đó đề xuất mô hình quản lý và

khai thác thương mại đối với các sản phẩm được bảo hộ NHTT trên địa bàn tỉnh Nghệ An.

2. Thực trạng quản lý và khai thác thương mại đối với các sản phẩm đã được bảo hộ NHTT tại tỉnh Nghệ An

2.1. Thực trạng quản lý đối với các sản phẩm đã được bảo hộ NHTT tại tỉnh Nghệ An

Tính tới nay, việc thiết lập quyền SHTT đối với các tài sản trí tuệ tại Nghệ An ngày càng được quan tâm và đẩy mạnh. Theo thống kê từ Cục Sở hữu trí tuệ (<https://ipvietnam.gov.vn/>) cập nhật đến ngày 01/4/2023, Nghệ An có 44 NHTT được bảo hộ. Để quản lý các sản phẩm đã được bảo hộ NHTT trên, Nghệ An đã thực hiện 02 hệ thống quản lý bao gồm:

(1) *Hệ thống quản lý bên ngoài*: Các cơ quan quản lý nhà nước về nông nghiệp và nhãn hiệu như: Bộ Khoa học và Công nghệ quản lý nhà nước về quyền sở hữu công nghiệp (<https://www.most.gov.vn/vn>), Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Nghệ An (<https://khn.nghean.gov.vn/>), Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Nghệ An (<https://nnptnt.nghean.gov.vn/>) cung cấp các văn bản chính sách, sự kiện liên quan đến các đối tượng của quyền SHTT xây dựng hệ thống dữ liệu về NHTT.

Ở cấp địa phương có các Phòng kinh tế huyện, Phòng nông nghiệp huyện, Trạm trồng trọt và bảo vệ thực vật, liên minh hợp tác xã (<https://lienminhhoptacxanghean.org.vn/>), Trạm khuyến nông huyện... Các tổ chức nêu trên thực hiện nhiệm vụ cung cấp thông tin, quản lý tài sản trí tuệ và khuyến khích phát triển kinh tế địa phương, bao gồm các sản phẩm mang NHTT địa phương. Nhìn chung, các cơ quan quản lý thực hiện công tác quản lý nhà nước, giám sát các tài sản trí tuệ được bảo hộ, cung cấp các số liệu phục vụ tra cứu tài sản trí tuệ theo các nhóm đối tượng được bảo hộ và hỗ trợ các hoạt động thương mại hóa tài sản trí tuệ.

(2) *Hệ thống quản lý bên trong*: Việc quản lý của chủ sở hữu NHTT (thường là hợp tác xã - HTX), quản

lý chéo giữa các hộ sản xuất kinh doanh. Mỗi HTX đều có chiến lược xây dựng và phát triển HTX, khuyến khích tiểu thủ công nghiệp và làng nghề. Trong đó, mỗi HTX đều cần chú trọng đăng ký bảo hộ NHTT. Việc đăng ký bảo hộ quyền SHTT đối với NHTT tại tỉnh Nghệ An có vai trò rất quan trọng trong việc khai thác tiềm năng địa phương và thúc đẩy thương mại hóa tài sản trí tuệ địa phương. Nếu không đăng ký và được bảo hộ, các tổ chức, cá nhân của Nghệ An có thể sẽ đối mặt với nhiều bất lợi như:

- Không thể thương mại hóa sản phẩm hoặc lợi nhuận không cao do sản phẩm không có nhãn hiệu, không khả năng truy xuất nguồn gốc;
- Giảm khả năng cạnh tranh với các đối tượng đã đăng ký bảo hộ quyền SHTT đối với NHTT khác;
- Rủi ro cao trong việc đấu tranh với hàng giả, hàng nhái;
- Có thể xảy ra các tranh chấp không đáng có với NHTT tương tự đã đăng ký và được bảo hộ;
- Giảm cơ hội việc làm cho người lao động địa phương;
- Mất khả năng mở rộng ra thị trường quốc tế⁽²⁾.

Với những lợi thế và yêu cầu đặt ra về tài sản trí tuệ thì các tổ chức, cá nhân tại tỉnh Nghệ An cần quan tâm hơn nữa tới việc đăng ký và bảo hộ quyền SHTT đối với NHTT.

2.2. Thực trạng khai thác thương mại đối với các sản phẩm đã được bảo hộ NHTT tại tỉnh Nghệ An

Trong số các sản phẩm đã đăng ký hoặc được bảo hộ NHTT, có đến 77,3%

sản phẩm là thực phẩm, tập trung vào các loại sản phẩm nông nghiệp như: chế biến và bảo quản hải sản, Gà Thanh Chương, Su Su Quỳnh Liên, Bánh cốm Đông Thuận, Bưởi hồng Quang Tiến, Bánh gai Xứ Dừa, Dầu lạc Hưng Xuân, Mật mía Làng Găng, Dứa Quỳnh Lưu... Bên cạnh đó có 9,1% NHTT là các sản phẩm đồ uống, bao gồm: Chè - Tea Nghệ An, Nghệ An Chè - Tea, Hưng Tân rượu nếp truyền thống, Chè gay. Nhóm dược liệu chiếm 6,8% với 03 NHTT: Dược Liệu Pù Mát núi cao thuốc quý và Nghệ Hoàng Mai (02 nhãn hiệu đã đăng ký, đang chờ được cấp giấy chứng nhận). Ngành nghề thủ công mỹ nghệ cũng được quan tâm đăng ký bảo hộ NHTT với 03 sản phẩm của Hợp tác xã sản xuất kinh doanh dịch vụ làng nghề ngôi Cờ xã Nghĩa Hoàn, Hợp tác xã Hương trầm Quỳnh Châu, Hội doanh nghiệp nhỏ và vừa huyện Quỳnh Hợp.

Sau khi được bảo hộ quyền SHTT, giá trị sản phẩm của các NHTT được tăng lên rất nhiều so với trước khi được bảo hộ.

Các sản phẩm được bảo hộ đều mang lại hiệu quả cao, được thị trường chấp nhận và giá bán tăng từ 10-30%⁽³⁾, nhiều sản phẩm đã tìm được chỗ đứng trên thị trường, vào hệ thống bán lẻ hiện đại và xuất khẩu. Điển hình như nhãn hiệu “*Dược Liệu Pù Mát Núi cao thuốc quý, hình*” được cấp Giấy chứng nhận đăng ký NHTT số 352385 năm 2020, cùng với 3 sản phẩm Trà túi lọc cà gai leo, Trà túi lọc dây thìa canh, Trà túi lọc giảo cổ lam của Công ty Cổ phần Dược liệu Pù Mát được chứng nhận sản phẩm OCOP 4 sao cấp tỉnh năm 2023... Kết quả là các sản phẩm này có thể tham gia vào các kênh bán hàng hiện đại (hệ thống siêu thị, cửa hàng tiện lợi, sàn giao dịch thương mại điện tử...). Hoặc sản phẩm mang nhãn hiệu Bò Giàng Tương Dương của HTX Sản xuất và Kinh doanh bò giàng Thảo Hảo được cấp bảo hộ NHTT số 307905 năm 2018 cho nhãn hiệu “*Bò Giàng Tương Dương, hình*”. Sản phẩm cũng được chứng nhận OCOP 3 sao nên việc tiêu thụ khá dễ dàng, giá bán ổn định: bò giàng 1.000.000 đồng/kg, lợn giàng 600.000 đồng/kg, ba chỉ gác bếp 400.000 đồng/kg⁽⁴⁾. Đơn vị kinh doanh có nhiều cơ hội tham gia nhiều hội chợ xúc tiến thương mại, quảng bá sản phẩm tại Hà Nội, Hà Tĩnh, Đà Nẵng, Thanh Hóa...

Dược liệu Pù Mát - Núi cao thuốc quý

và ký hợp đồng thỏa thuận tiêu thụ sản phẩm tại các siêu thị.

Hỗ trợ cho hoạt động thương mại hóa các sản phẩm mang NHTT là hệ thống các tổ chức/kênh thương mại, điển hình như:

- Các cơ quan xúc tiến thương mại. Các hoạt động xúc tiến thương mại, bao gồm thương mại hóa tài sản trí tuệ cũng được chú trọng thực hiện thông qua Cục Xúc tiến Thương mại (<https://www.vietrade.gov.vn/>), Trung tâm xúc tiến thương mại, đầu tư và du lịch Nghệ An (<https://napc.nghean.gov.vn/>), Cổng thông tin điện tử INVEST VIETNAM (<https://investvietnam.gov.vn/>)...

- Các sàn thương mại điện tử. Thương mại hóa bằng hình thức trực tuyến khiến cho việc giao dịch mua bán trở nên thuận lợi hơn như: Postmart.vn (<https://postmart.vn/>) của Vietnam Post, Vò sò (<https://voso.vn/>) của ViettelPost, Sàn giao dịch thương mại điện tử Nghệ An (<http://37nghean.com/>)... và các ứng dụng thương mại điện tử như Lazada (<https://www.lazada.vn/>), Tiki (<https://tiki.vn/>), Shopee (<https://shopee.vn/>)... Các trang mạng xã hội như Youtube, Facebook, Zalo, Tik Tok... cũng được tận dụng để đăng tải thông tin về SHTT và trở thành thị trường để thương mại hóa các sản phẩm mang NHTT.

Tham gia các sàn thương mại điện tử, các tổ chức kinh doanh có cơ hội để kết nối, quảng bá, giới thiệu sản phẩm, tìm kiếm các kênh phân phối mới, mở rộng thị trường trong nước và quốc tế. Thông qua các sàn thương mại điện tử và nền tảng số cũng cung cấp các thông tin hữu ích cho các hộ sản xuất nông nghiệp như thông tin thị trường nông sản, dự báo nhu cầu và năng lực sản xuất nông sản, thông tin thời tiết, mùa vụ, giống, thức ăn... Kết quả là mặc dù ảnh hưởng bởi đại dịch Covid kéo dài

nhưng doanh thu của nhiều chủ thể sở hữu NHTT vẫn tiếp tục tăng, đóng góp cho tình hình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

2.3. Đánh giá thực trạng quản lý và khai thác thương mại đối với các sản phẩm đã được bảo hộ NHTT tại tỉnh Nghệ An

Hệ thống quản lý và khai thác thương mại đối với các sản phẩm đã được bảo hộ NHTT tại Nghệ An được hình thành với thành tựu nổi bật là các cơ quan quản lý và khai thác tài sản trí tuệ hiện nay đều có các cổng thông tin điện tử hoặc kênh thông tin điện tử; tạo thuận lợi cho việc tra cứu và sử dụng thông tin SHTT. Tuy nhiên, hệ thống này vẫn còn những hạn chế cần được khắc phục như:

Thứ nhất, hệ thống quản lý sản phẩm mang NHTT hiện nay còn sơ sài và thiếu tính liên kết

Theo Báo cáo đặc biệt 301 năm 2023 (2023 Special 301 Report) của Văn phòng Đại diện Thương mại Hoa Kỳ (USTR), Việt Nam vẫn nằm trong Danh sách theo dõi của Mỹ về thực thi sở hữu trí tuệ, trong đó có mối lo ngại về tình trạng tòn đống đơn đăng ký nhãn hiệu⁽⁵⁾. Việt Nam quy định thời gian đăng ký NHTT thường kéo dài 1 năm với 04 bước: Thẩm định hình thức (1 tháng), Công bố đơn hợp lệ (2 tháng), Thẩm định nội dung (9) tháng và cấp giấy chứng nhận nhãn hiệu. Tuy nhiên thời gian đăng ký bảo hộ nhãn hiệu trên thực tế có thể kéo dài 18-24 tháng hoặc hơn bởi lẽ:

- Số lượng đơn đăng ký tại Cục Sở hữu trí tuệ ngày càng nhiều nên việc thẩm định đơn sẽ ngày càng kéo dài hơn;

- Đơn đăng ký thường bị yêu cầu sửa đổi, bổ sung do hồ sơ cần điều chỉnh;

- Tranh chấp với bên thứ ba, nhất là các nhãn hiệu có liên quan đến yếu tố nước ngoài.

Vì các lý do này nên nhiều chủ thể sở hữu NHTT trì hoãn thực hiện thủ tục SHTT hoặc đã

đăng ký nhưng chưa được bảo hộ dẫn đến khó khăn trong sản xuất, kinh doanh.

Bên cạnh đó, số liệu thống kê về NHTT hiện chỉ có tại Cục Sở hữu trí tuệ (https://ipvietnam.gov.vn/vi_VN/web/guest/danh-sach-sang-che-kieu-dang-cong-nghiep-nhan-hieu-cua-63-tinh-thanh) là danh sách chung của toàn tỉnh; chưa có thống kê theo đơn vị hành chính cấp nhỏ hơn như huyện. Trong mục tra cứu nhãn hiệu (<http://wipop-publish.ipvietnam.gov.vn/wopublish-search>) hiện cũng chỉ tra cứu nhãn hiệu nói chung. Điều này gây ra ít nhiều trở ngại cho người tra cứu và sử dụng thông tin NHTT.

Tại các cổng thông tin địa phương ở cấp tỉnh/huyện tại Nghệ An cũng chưa có các văn bản thống kê hoặc chính sách hỗ trợ cụ thể đối với sản phẩm mang NHTT. Hiện tại mới chỉ dừng ở các chính sách phát triển kinh tế - xã hội nói chung của vùng hoặc cụ thể hóa thông qua phát triển Chương trình OCOP của địa phương. Trong khi đó, những đơn vị hành chính cấp nhỏ nhất mới là đơn vị trực tiếp thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về

NHTT và khuyến khích các cá nhân, tổ chức khai thác giá trị tài sản trí tuệ.

Ngoài ra, Nghệ An hiện nay cũng chưa có danh sách thống kê hoặc thông tin về các sản phẩm tiềm năng được bảo hộ chứng nhận tập thể tại địa phương đính kèm các chính sách để khuyến khích các tổ chức đẩy mạnh sản xuất và xác lập quyền SHTT đối với sản phẩm của mình.

Thứ hai, hoạt động khai thác thương mại sản phẩm mang NHTT còn hạn chế

Các thông tin về sản phẩm mang NHTT hiện nay mới chỉ tập trung ở chính sách và danh sách thống kê sản phẩm. Trong khi đó liên quan đến quản lý và khai thác thương mại sản phẩm mang NHTT vẫn có thể mở rộng hơn như: các nhà đầu tư; đơn vị thu mua, các tổ chức hỗ trợ thương mại hóa tài sản trí tuệ và chuyển giao công nghệ; các tổ chức đang thực hiện R&D và là đối tượng tiềm năng của quyền SHTT.

Ví dụ như NHTT “QUYNH LUU Pineapple, hình” do Hiệp hội dứa Quỳnh Lưu làm chủ sở hữu. Trên các trang thông tin điện tử của Nghệ An đã công khai từ năm 2022 đến nay, Nhà máy dứa Đồng Giao là đối tác cam kết thu mua trên 80%

Nhãn hiệu tập thể dứa Quỳnh Lưu

sản lượng được trùng với số lượng không hạn chế, phía nhà máy trực tiếp vào thu mua và vận chuyển⁽⁶⁾. Việc nhà máy ký kết tiêu thụ dựa đã tạo điều kiện phát triển vùng nguyên liệu dựa ổn định, hơn hết là người trồng dựa không còn lo lắng đầu ra sản phẩm.

Các kênh thương mại hiện nay đang theo diện tự phát. Các hoạt động như xây dựng website thương mại điện tử; sử dụng phần mềm quản lý bán hàng, thông minh; thành lập/tham gia các hội nhóm thương mại trực tuyến... hiện tại vẫn do chủ sở hữu sản phẩm mang NHTT phải tự xác định hướng đi cho tổ chức và sản phẩm của mình. Điều này dẫn đến sự phân tán trong các sản phẩm cùng nhóm ngành, khó khăn trong việc tìm đầu ra cho sản phẩm hoặc gây khó khăn cho người mua trong tìm kiếm thông tin sản phẩm. Trong khi đó, các sản phẩm mang NHTT hiện cần chú trọng thương mại số một cách hệ thống để cung cấp thông tin các sản phẩm, hàng hóa nông sản trên địa bàn cần tiêu thụ; hướng dẫn người dân đặt mua hàng hóa trên các sàn thương mại điện tử.

Thêm vào đó, cũng trong Báo cáo đặc biệt 301 năm 2023, Mỹ nhận định tình trạng bán hàng giả trực tuyến, buôn bán lậu và hàng giả thông qua các

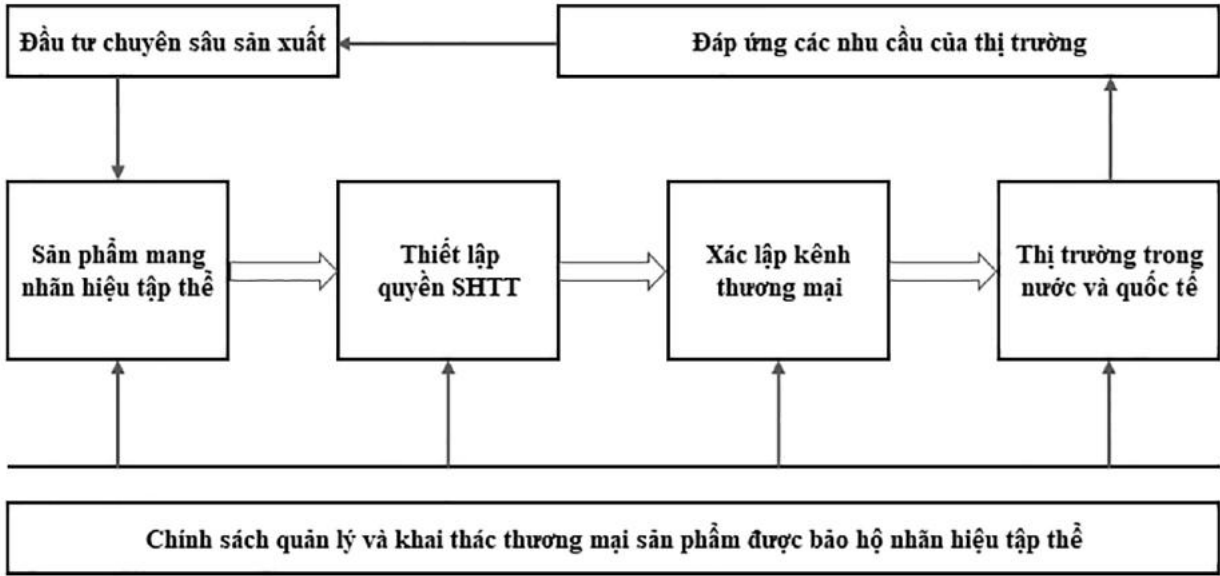
trang thương mại điện tử và các nơi khác trực tuyến vẫn là một vấn đề nghiêm trọng⁽⁷⁾. Điều này khẳng định các kênh thương mại điện tử cũng đặt ra lo ngại với các chủ sở hữu NHTT của Nghệ An trong việc đấu tranh chống lại hàng giả, hàng nhái.

Tổng hợp từ các vấn đề trên, tác giả cho rằng: Để thúc đẩy bảo hộ SHTT và tối ưu hóa giá trị thương mại của các sản phẩm mang NHTT địa phương, cần thiết lập mô hình quản lý và thương mại hóa đối với sản phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An.

3. Đề xuất mô hình quản lý và thương mại hóa đối với sản phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An

Mô hình quản lý và thương mại hóa đối với sản phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An được tác giả đề xuất tại nghiên cứu này như sau:

Nhìn vào sơ đồ có thể thấy, mô hình quản lý và thương mại hóa đối với sản

Sơ đồ 1: Mô hình quản lý và thương mại hóa đối với sản phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An
Nguồn: Tác giả nghiên cứu

phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An không chỉ dừng ở việc sản phẩm được cấp chứng nhận NHTT. Muốn sản phẩm được đẩy mạnh tiêu thụ ở thị trường trong nước và quốc tế, các nhà hoạch định chính sách và các chủ sở hữu NHTT quan tâm đến 2 vấn đề quan trọng trước đó là thiết lập quyền SHTT và xác định các kênh thương mại đẩy mạnh tiêu thụ.

Do vậy, trong phạm vi nghiên cứu này, tác giả tập trung vào đề xuất giải pháp bảo hộ quyền SHTT cho NHTT và phát triển nền tảng số hỗ trợ kết nối, tiêu thụ sản phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An.

3.1. Bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ cho sản phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An

Thiết lập hệ thống thông tin về sản phẩm mang NHTT do cơ quan Nhà nước cấp Trung ương quản lý. Điểm khác biệt so với các kênh thông tin đơn lẻ hiện nay là:

Thứ nhất: Bổ sung chức năng số hóa các hoạt động bảo hộ NHTT: Từ xây dựng và quản lý hồ sơ online; số hóa quá trình thẩm định và cấp giấy chứng nhận; hình thành hệ thống truy xuất nguồn gốc đối với các sản phẩm đã được bảo hộ.

Thứ hai: Phân loại các sản phẩm mang NHTT; có thể tham khảo từ 6 nhóm sản phẩm OCOP: (1) Thực phẩm; (2) Đồ uống; (3) Dược liệu và sản phẩm từ dược liệu; (4) Hàng thủ công mỹ nghệ; (5) Sinh vật cảnh, (6) Dịch vụ du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái và điểm du lịch.

Thứ ba: Cung cấp các thông tin liên quan đến danh sách sản phẩm mang NHTT phân theo từng địa phương tỉnh/thành phố tương ứng với các số liệu tổng hợp đã cung cấp và cập nhật liên tục theo tháng/quý/năm.

Ngoài ra, tại kênh tra cứu nhãn hiệu do Cục Sở hữu trí tuệ quản lý (<http://wipopublish.ipvietnam.gov.vn>) nên bổ sung thêm 1 mục tra cứu nhãn hiệu, thêm tiêu chí “Loại nhãn hiệu”, trong đó chia ra cụ thể 3 loại nhãn hiệu: Nhãn hiệu thông thường, NHTT, nhãn hiệu chứng nhận.

Nhưng nhìn chung, các tổ chức kinh tế muốn khẳng định giá trị sản phẩm mang NHTT của mình, nâng cao khả năng cạnh tranh và hướng đến thị trường quốc tế thì phải quan tâm và hoàn tất các thủ tục pháp lý về sở hữu trí tuệ.

3.2. Phát triển nền tảng số hỗ trợ kết nối thương mại sản phẩm mang NHTT tại tỉnh Nghệ An

Nghệ An vẫn cần duy trì và phát triển các hoạt động xúc tiến thương mại đã có bao gồm các hoạt động: quảng cáo, tiếp thị sản phẩm; hoạt động thương mại điện tử; tổ chức sự kiện quảng bá sản phẩm mang NHTT gắn liền với phát triển du lịch, hội chợ triển lãm sản phẩm đặc sản địa phương cấp tỉnh, vùng, quốc gia và quốc tế. Bên cạnh đó, đặt trong bối cảnh chuyển đổi số, vấn đề xúc tiến thương mại hóa sản phẩm trên các sàn giao dịch điện tử cũng cần được chú trọng. Mục tiêu của giải pháp này là xây dựng các kênh thương mại, giúp người bán và người mua thuận tiện tiến hành hoạt động thương mại trên các nền tảng số. Tác giả đề xuất một số môi trường số sau:

Thứ nhất: Hình thành kênh thông tin thương mại sản phẩm OCOP cho từng địa phương.

Tại Nghệ An hiện đã có trang thông tin điện tử riêng cho các sản phẩm OCOP nổi bật tại địa phương (<https://ocop.nghean.gov.vn/>) trong đó bao gồm cả các sản phẩm mang NHTT. Theo đó tác giả đề xuất:

(1) Hình thành “Danh bạ sản phẩm” cung cấp thông tin về tất cả các sản phẩm OCOP tại các địa phương, trong đó thống kê các sản phẩm đã được bảo hộ SHTT và loại hình bảo hộ;

(2) Cập nhật thường xuyên các tin tức liên quan đến thương mại hóa sản phẩm đặc sản địa phương.

Các thông tin này không chỉ là các văn bản pháp quy mà còn là các cơ hội thương mại (chương trình, dự án hợp tác, hội chợ...) cho các tổ chức kinh tế vùng miền có khả năng tham gia và mở rộng thị trường sản phẩm;

(3) Lập đường dẫn truy xuất nguồn gốc (Mã QR) cho các sản phẩm đã được bảo hộ NHTT để khuyến khích người mua, người bán tra cứu thông tin và thuận tiện mua bán.

Xây dựng tem truy xuất nguồn gốc sản phẩm mang NHTT sử dụng mã truy hồi nhanh (QR Code). Truy xuất nguồn gốc là một công cụ làm tăng hiệu quả quản lý trên chuỗi cung ứng và góp phần đảm bảo an toàn thực phẩm. Trong đó thông tin ghi nhãn sản phẩm là một trong những yếu tố quan trọng quyết định sự lựa chọn của khách hàng đối với sản phẩm. Bên cạnh những thông tin bắt buộc được quy định cụ thể trong quy định về ghi nhãn hàng hóa theo Nghị định số 43/2017/NĐ-CP.

Truy xuất nguồn gốc cần được đảm bảo tất cả các mắt xích trong chuỗi có thể được truy xuất. Nội dung của mã QR Code bao gồm các thông tin chung (tên đầy đủ, địa chỉ, số điện thoại...); thông tin về tình hình sản xuất và kinh doanh như quy mô, sản lượng, loại sản phẩm, thời điểm thu hoạch, hạn sử dụng, tên

nguyên liệu kể cả chất phụ gia dùng để sản xuất ra hàng hóa và tồn tại trong thành phẩm, thị trường tiêu thụ chính... Đây là công cụ hữu hiệu để đảm bảo người tiêu dùng có thể tra cứu nhanh nguồn gốc sản phẩm và cũng là công cụ để chống lại các hành vi làm giả sản phẩm, xâm phạm quyền đối với NHTT.

(4) Hình thành bản đồ du lịch số gắn với sản phẩm địa phương với các thông tin mô tả sản phẩm mang NHTT cụ thể, chi tiết thậm chí có thể gắn link, website; phát triển làng nghề/hợp tác xã, hộ kinh doanh gắn với du lịch làng nghề, du lịch sinh thái, du lịch trải nghiệm,...

Thứ hai: Tận dụng tiềm năng thương mại từ các sàn giao dịch thương mại điện tử

- Mở rộng việc sử dụng các sàn giao dịch thương mại điện tử: Postmart-VN-Post, Viettelpost; giaothuong.net.vn, các ứng dụng bán hàng trực tuyến như Shopee, Lazada, Tiki, Sendo... nhằm hình thành các diễn đàn kết nối cung -

Truy xuất nguồn gốc là công cụ hữu hiệu chống lại các hành vi làm giả sản phẩm, xâm phạm quyền đối với NHTT

cầu trên nền tảng công nghệ số; kết nối giao thương sản phẩm mang NHTT.

- *Thương mại hóa các nền tảng xã hội*: Facebook, Youtube, Zalo, Instagram... ngày nay đều là những trang mạng quen thuộc với số lượng người sử dụng lớn và thường xuyên. Cơ quan quản lý nhà nước nói chung và các địa phương nói riêng nên khai thác tiềm năng của nền tảng mạng xã hội này trong cập nhật tin tức chương trình OCOP và bán hàng trực tuyến.

4. Kết luận

Nghệ An đang đứng trước các cơ hội và thách thức để phát triển kinh tế - xã hội dưới tác động của chuyển đổi số. Trong bối cảnh đó, bảo hộ quyền SHTT là yêu cầu bắt buộc với các tổ chức muốn đẩy mạnh nghiên cứu, sản xuất và thương mại sản phẩm. Để phục vụ cho quản lý và khai thác các tài sản trí tuệ gắn với NHTT, việc xây dựng một mô hình quản lý trên cơ sở liên kết giữa hoạt động quản lý và thương mại hóa sản phẩm mang NHTT là rất cần thiết. Bằng việc khái quát cơ sở lý luận và thực trạng quản lý và khai thác thương mại NHTT tại tỉnh Nghệ An, tác giả đã chỉ ra những hạn chế cần khắc phục trong các hoạt động này. Từ đó, nghiên cứu đã đề xuất mô hình phù hợp để quản lý và khai thác thương mại đối với sản phẩm được bảo hộ NHTT tại tỉnh Nghệ An./.

Chú thích:

⁽¹⁾ Tổng hợp từ Cục Thống kê tỉnh Nghệ An (2023), *Niên giám thống kê năm 2023*

⁽²⁾ Tham khảo thêm tại: Thạch Thị Hoàng Yến, Chính sách thúc đẩy chương trình mỗi xã một sản phẩm gắn với vai trò của sở hữu trí tuệ trong bối cảnh chuyển đổi số tại tỉnh Nghệ An, *Tạp chí Khoa học và Công nghệ Nghệ An*, ISSN 1859-1949, số 04/2022, tr.17-24

⁽³⁾ Báo Nghệ An, *Nghệ An quan tâm xây dựng thương hiệu sản phẩm*, <https://baonghean.vn/nghe-an-quan-tam-xay-dung-thuong-hieu-san-pham-post268347.html>, truy cập ngày 04/04/2024

⁽³⁾ Báo Nghệ An, *Tương Dương quan tâm phát triển sản phẩm OCOP, nâng giá trị nông sản địa phương*,

<https://baonghean.vn/tuong-duong-quan-tam-phat-trien-san-pham-ocop-nang-gia-tri-nong-san-dia-phuong-post262450.html>, truy cập ngày 06/4/2024

⁽³⁾ Nguyên văn: “Right holders have raised concerns about trademark application backlogs”

⁽⁴⁾ Báo Nghệ An, *Trồng dưa hữu cơ ở Quỳnh Lưu cho thu nhập hơn 400 triệu đồng/ha*, <https://baonghean.vn/trong-dua-huu-co-o-quynh-luu-cho-thu-nhap-hon-400-trieu-dongha-post287428.html>, truy cập ngày 10/4/2024

⁽⁵⁾ Nguyên văn: “The online sale of counterfeit goods, the trafficking of pirated and counterfeit goods through e-commerce sites and elsewhere online remains a serious problem.”

Tài liệu tham khảo:

1. Cục Thống kê tỉnh Nghệ An (2023), *Niên giám thống kê năm 2023*

2. The Office of the United States Trade Representative - USTR (2023), *2023 Special 301 Report*

3. Quốc hội (2022), *Luật sở hữu trí tuệ*

4. Thạch Thị Hoàng Yến, Chính sách thúc đẩy chương trình mỗi xã một sản phẩm gắn với vai trò của sở hữu trí tuệ trong bối cảnh chuyển đổi số tại tỉnh Nghệ An, *Tạp chí Khoa học và Công nghệ Nghệ An*, ISSN 1859-1949, số 04/2022, tr.17-24

5. Báo Nghệ An, *Nghệ An quan tâm xây dựng thương hiệu sản phẩm*, <https://baonghean.vn/nghe-an-quan-tam-xay-dung-thuong-hieu-san-pham-post268347.html>, truy cập ngày 04/04/2024.

6. Báo Nghệ An, *Trồng dưa hữu cơ ở Quỳnh Lưu cho thu nhập hơn 400 triệu đồng/ha*, <https://baonghean.vn/trong-dua-huu-co-o-quynh-luu-cho-thu-nhap-hon-400-trieu-dongha-post287428.html>, truy cập ngày 10/4/2024

7. Báo Nghệ An, *Tương Dương quan tâm phát triển sản phẩm OCOP, nâng giá trị nông sản địa phương*, <https://baonghean.vn/tuong-duong-quan-tam-phat-trien-san-pham-ocop-nang-gia-tri-nong-san-dia-phuong-post262450.html>, truy cập ngày 06/4/2024.